JÄÄNMURTAJA

3 / 2006

- Taide, hegemonia ja vallankumous
- SKP:n hajotuksen siemenet
- Alppiruusukumous

JULKAISUN TOIMITUS

Jäänmurtaja on Marxilais-leniniläisen yhteiskuntatieteen seura ry:n julkaisu. Se on puoluepoliittisesti sitoutumaton tieteellinen julkaisu, jonka tarkoituksena on edistää ideologista työtä kommunistisessa liikkeessä laajentamalla näkökulmia ja herättämällä keskustelua.

Lehden yhteystiedot:

Päätoimittaja: Mikko Kivipuro
Toimittaja: Petri Toikkanen
Nettisivu: www.mlys.net

Osoite: Marxilais-Leniniläinen yhteiskuntatieteen seura ry. / Jäänmurtaja
Postilokero 73
40101 Jyväskylä

Artikkeleita, kuvia, palautetta, ynnä muuta voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen:
toimitus@mlys.net

Lehden tilaukset sähköpostitse:
tilaukset@mlys.net

Hinnasto:

Irtonumero:	5 Euroa
Neljän nro tilaus:	20 Euroa
Jäsenyys ja vuoden lehdet:	30 Euroa

Toimitus ei vastaa lähetetyn materiaalin säilyttämisestä tai palauttamisesta, paitsi erikseen pyydettäessä.

SISÄLLYSLUETTELO

Kansainvälistä politiikkaa 4

Taide, hegemonia ja vallankumous..............................7

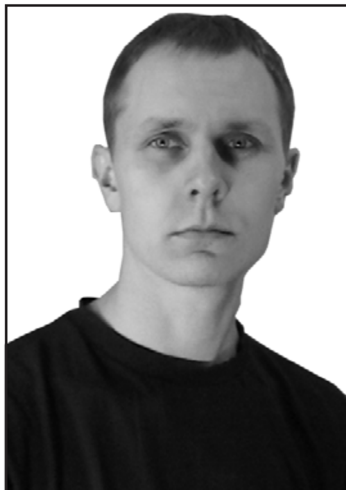
SKP:n hajotuksen siemenet kylvettiin sodan jälkeen............................20

Kommentti: Kohti tulevia haasteita..................................37

Nepal: Alppiruusukumous ja sen välittömät seuraukset................40

Tietoteknisten ongelmien vuoksi English Summary siirtyy seuraavaan numeroon. Toimitus pahoittelee englanninkielisen tiivistelmän puuttumista.

PÄÄKIRJOITUS

Mikko Kivipuro,
Päätoimittaja

Kansainvälistä politiikkaa

Aasiassa on tapahtumassa historiallinen käänne. Nepalin vuosikymmenen kestänyt vallankumouksellinen sisällissota on saanut aikaan jyrkän muutoksen yhteiskunnassa. Nepalin taantumuksellinen kuningasvalta on murtumassa lopullisesti kuninkaan luovuttua vallasta.

Maa siirtyy enemmän tai vähemmän feodaalisesta järjestelmästä demokraattisen kehityksen tielle. Tässä prosessissa esiintyvät merkittävässä osassa Nepalin kommunistinen puolue (maolainen) ja sen johtama vallankumouksellinen kansanarmeija.

Nepalin työläisten ja talonpoikien vallankumous on edennyt aimo harppauksen. Siitähän Nepalissa lopulta on kysymys; 21. vuosisadan ensimmäisestä työläisten ja talonpoikien sosialistisesta vallankumouksesta. Maolainen

vallankumousliike ei eteenpäinmenosta huolimatta ole sortunut helpolle, mutta pettävälle reformismin tielle. Tie on avattu demokraattiselle vallankumoukselle, ja aika näyttää, milloin se on kypsä siirtymään sosialistiseen vaiheeseen. Ehkä hyvinkin pian.

"Passiivisuus on seurausta luokkavalppauden herpaantumisesta."

Omien oikeuksien ja oikeudenmukaisen maailman puolesta taisteleminen ei ole terrorismia. Sitä se ei ole koskaan ollut eikä tule olemaankaan. Taistelu osoittaa, että ihmiskunta ei ole vajonnut barbarian tilaan. Samoin se on todiste marxilaisen ideologian uudistumisvoimasta.

Imperialismi heiluttaa terrorismin leimakirvestä tiuhaan. Väliin se onnistuu jopa aiheuttamaan passiivisen asenteen täysin oikeutettuja taisteluita kohtaan. Näin käy varsinkin imperialismin ydinalueilla toimivissa kommunistisissa liikkeissä. Passiivisuus on seurausta luokkavalppauden herpaantumisesta ja opportunistisesta asennoitumisesta. Tällaista asennetta vastaan meidän täytyy taistella leppymättömästi. Vain siten voimme nimittää itseämme rehellisesti internationalistiseksi liikkeeksi.

Vaikka Nepal on kaukana ja sen tilanne tunnetaan Euroopassa melko huonosti, täytyy katseet kääntää sen puoleen. Tällaisessa tilanteessa voi kommunistisella liikkeellä olla vain yksi tunnus: Kaikki tuki Nepalin vallankumoukselle! Nyt on kysymys siitä, olemmeko valmiita tukemaan sosialistista vallankumousta

"Kaikki tuki Nepalin vallankumoukselle!"

käytännössä vai emmekö ole. Passiivisuus ja nurjamielinen suhtautuminen niitä tovereita kohtaan, jotka taistelevat ja tulevat taistelemaan kaikkein vaikeimmissa oloissa, olisi osoitus suoranaisesta luopuruudesta.

Jäänmurtaja seuraa jatkossakin tarkoin niin Nepalin, kuin muidenkin maiden vallankumoustaisteluja. **Solidaarisuutemme näitä taisteluja kohtaan on ehdoton.**

Tässä numerossa:

Raisa Jäntti tarkastelee artikkelissaan taidetta, hegemoniaa ja vallankumousta erityisesti Mao Zedongin ja Antonio Gramscin ajatusten kautta.

Suomen kommunistisen liikkeen historiaa tutkiva artikkelisarja jatkuu. Petri Toikkanen käsittelee artikkelissaan SKP:n julkisen toiminnan alkutaivalta.

Vallankumous NYT -sarja jatkuu. Vuorossa on Nepalin Alppiruusukumous.

Taide, hegemonia ja vallankumous

Kulttuurillinen hegemonia pitää yllä hallitsevan luokan valtaa tekemällä sen ideologiasta standardin, totuuden, joka saa suurilta joukoilta vähintäänkin passiivisen kannatuksen. Vallankumouksellisen liikkeen on ymmärrettävä, miten hegemonia muodostuu, kuinka sitä pidetään yllä ja kuinka se on mahdollista murtaa ja korvata uudella, edistyksellisellä hegemonialla. Tässä artikkelissa pohdin, mikä tekee taiteesta erottamattoman osan vallankumousta ja millaisia asioita vallankumouksellisten tulisi kulttuurin rakenteista ottaa huomioon.

“Ellei ole olemassa edes alkeellisinta, edes yksinkertaisinta kirjallisuutta ja taidetta, ei vallankumous voi kehittyä eteenpäin eikä voittaa. Olisi virhe olla käsittämättä tätä.” Näin kirjoittaa **Mao Zedong** puheissaan kirjallisuuden ja taiteen kysymyksistä (1942).

“Maon käsittelemät asiat eivät ole vanhentuneet päivääkään.”

Maon puheet on kirjoitettu hyvin erilaisissa yhteiskunnallisissa oloissa, kuin missä me nykyään länsimaisen kulttuurin keskellä elämme. Kuitenkin näillä puheilla on edelleen paljon sanottavaa taiteesta ja sen yleisöistä, taiteilijan työstä sekä taiteen merkityksestä osana vallankumousta.

Olen valinnut Maon puheet artikkelini lähteeksi niiden konkreettisuuden vuoksi: Mao kirjoittaa taiteesta ja vallankumouksesta erottamattomina ja antaa selviä ohjeita siitä, millaista vallankumouksellisen taiteen tulisi olla. Puheet ovat myös hyvin ajattomia, niiden käsittelemät asiat eivät ole vanhentuneet päivääkään. Muita päälähteitäni ovat **Antonio Gramscin** *Vankilavihkot*, jota olen käyttänyt erityisesti hegemonian käsitteen määrittelyssä sekä filosofi **David Novitzin** teos *The Boundaries of Art*, jossa Novitz selvittää taidemaailman historiallista rakentumista sekä taiteen asemaa kulttuurissamme.

Mao ei määrittele puheissaan taidetta kovin tarkasti – hän kirjoittaa yleisesti "kirjallisuudesta" ja "taiteesta". Vallankumouksellisen taiteen yleisöksi hän määrittelee kansanjoukot. Hän palaa puheessaan uudelleen ja uudelleen vaatimukseen kansanjoukkojen ensisijaisuudesta:

> *"kirjallisuutemme ja taiteemme palvelee ensiksi työläisiä – luokkaa, joka johtaa vallankumousta; toiseksi talonpoikia – monilukuista ja varminta liittolaistamme vallankumouksessa; kolmanneksi aseistettuja työläisiä ja talonpoikia – – vallankumouksellisen sodan perusvoimia – –"* (Mao 2005, 7).

Muunlainen taide-käsitteen määrittely jää vähäiseksi, ja tekstissä myönnetäänkin, että jokaisella luokalla on omat kriteerinsä siitä, millaista taidetta ne taiteena pitävät (Mao 2005, 16). Nykyajan perspektiivistä voimme tulkita puheen taiteesta käsittelemään laajemmin koko kulttuuria; Mao puhuu taiteesta yhteiskunnan rakenteita heijastavana ideologisena toimintana. Vaatimukset, joita Mao asettaa taiteilijoille ja taiteelle, ovat suoraan yleistettävissä kaikkeen ihmistä arjessa ympäröivään kulttuuriin: taiteeseen, musiikkiin, kirjallisuuteen, median mielikuvakoneistoihin ja niin edelleen.

Luokkien taide

Koska taide ei voi muuttua kokonaan politiikaksi, on taidetta arvioitava kahdesta eri näkökulmasta: taiteellisin ja poliittisin kriteerein erikseen. Nämä taiteen kaksi puolta kuuluvat tiiviisti yhteen, mutta niitä on käsiteltävä toisistaan erillisinä:

> *"Jokainen luokka jokaisessa luokkayhteiskunnassa asettaa kuitenkin aina poliittisen kriteerion ensimmäiselle tilalle ja taiteellisen toiselle. Porvaristo hylkää aina proletaarisen kirjallisuuden ja taiteen tuotteet, miten suuret niiden taiteelliset ansiot lienevätkään."* (Mao 2005, 16.)

Kun ollaan tekemisissä taiteeksi nimittämisen ja museoihin arvostuksen kohteeksi asettamisen kanssa, on vaarallista unohtaa kulttuurisen hegemonian vaikutus siihen, kenelle taiteilijan haluttu status myönnetään.

Taiteen ja arkielämän suhdetta tutkinut filosofi David Novitz kertoo, kuinka suora yhteys yhteiskunnallisten olojen muuttumisella voi olla taiteeseen. Hän aloittaa 1800-luvun Euroopasta, jossa samanaikaisesti tapahtuneet kolme suurta muutosta vaikuttivat koko yhteiskunnan toimintaan: taloudellisesta arvosta tuli elämänsisältöjen ensisijainen mittari, tekniikan kehitys vähensi merkittävästi käsityön tarvetta ja yksilönvapautta korostettiin erityisesti keskiluokan etujen nimissä. (Novitz 2001, 41-43.)

> *"Yhteiskunnallinen luokkajako siirtyi suoraan taidemaailmaan."*

Taiteilijat reagoivat näihin muutoksiin pyrkimällä erottamaan taiteen arvon rahasta eli tekemällä taidetta taiteen, ei markkinoiden vuoksi. Yksilönvapauden korostaminen salli taiteilijoillekin suuren

“Hegemonia piiloutuu sanoutumalla puolueettomuudeksi.”

vapauden tehdä juuri sellaisia teoksia kuin halusivat, ilman yleisön odotusten huomioimista. Tällaisten muutosten seurauksena taide kehittyi suuren yleisön ymmärtämättömiin – vain ne, joilla oli aikaa ja rahaa hankkia vaadittavia tietoja, ymmärsivät enää aikansa taidetta. Laajalle taiteen menettämälle yleisölle kehittyi omaa viihdettä, joka sittemmin nimettiin populaariksi. (Novitz 2001, 43-46.)

Keskiluokan vallassa olevat instituutiot, kuten taiteen opetus, näyttelytilat ja painokoneet, määrittelivät arvokkaan taiteen. Korkeataide vaati yleisöltään makua, jollaisen hankkiminen oli alempien sosiaalisten luokkien saavuttamattomissa. Näin yhteiskunnallinen luokkajako siirtyi suoraan taidemaailmaan. (Novitz 2001, 47-48.) Taiteen tekemisen ja katsomisen tavat tulivat porvariston määrittelemiksi.

Kaikki korkeataiteen tai keskiluokan asemaa horjuttava taide oli helppo määritellä pelkäksi propagandaksi tai populaarikulttuuriksi (Novitz 2001, 48). Vain näennäisesti poliittisesta sisällöstä vapaa taide saavutti arvostetun korkeataiteen aseman yhteiskunnassa. Kun katsoja saatiin vakuuttuneeksi siitä, ettei taide ole poliittinen vallankäytön väline, katsoja tuli erityisen altis teosten vaikutuksille (Novitz 2001, 17). Hegemonia piiloutuu sanoutumalla puolueettomuudeksi.

“Taide on apuväline – se auttaa joukkoja kehittymään vallankumouksellisiksi.”

Taide ja vallankumous

“Kirjallisuuden ja taiteen työntekijöiden on opittava taiteellista mestaruutta – se on epäilemätöntä; mutta marxismi-leninismi on tiede, jota kaikkien vallankumouk-

sellisten on tutkittava, kirjallisuuden ja taiteen työntekijät eivät muodosta tästä poikkeusta.” (Mao 2005, 4.) Mao asettaa yksiselitteisesti marxilais-leniniläisen tieteen opiskelun jokaisen vallankumouksellisen velvollisuudeksi. Vallankumouksellisella taiteella on hänen mukaansa kuitenkin muitakin ominaisuuksia, velvoitteita ja tavoitteita.

Taide on aina suhteessa sekä kansanjoukkoihin että niitä vastustavaan luokkaan. Kansanjoukoille taide on apuväline: se auttaa joukkoja kehittymään vallankumouksellisiksi, yhdistymään ja vapautumaan kaikesta taantumuksellisesta. Vallankumouksen vihollisten kohdalla taiteen tehtävä on myös selvä: “heidän petomaisuutensa ja valheensa paljastaminen, heidän tappionsa väistämättömyyden osoittaminen” (Mao 2005, 2). Taiteen tehtävä vallankumouksellisessa tilanteessa on siis antaa ehdoton tuki vallankumoukselle, motivoida joukkoja vastustamaan vihollista, josta ei esitetä mitään myönteistä.

Taiteen on oltava samanaikaisesti sekä yleistajuista että kansaa valistavaa. Tällä Mao tarkoittaa, että on oltava sekä sellaista taidetta, jota laajat kansanjoukot ymmärtävät helposti, että sellaista, joka kehittää joukkoja ja kohottaa heidän sivistyksellistä tasoaan. Tason kohottamisen ei ole tarkoitus tehdä kansanjoukkojen mausta hallitsevan luokan makua, vaan kehittää taidetta siihen suuntaan, johon se kansan käsissä kehittyy. (Mao 2005, 9 & 11.)

“Kun ***näin*** *on aina tehty,* ***tämä*** *vaikuttaa oikealta tavalta toimia.”*

Ymmärrän kansan kulttuuri- ja koulutustason kehittämisen vaatimuksen, sillä kansa oli Maon ajan Kiinassa lukutaidotonta ja taide elitististä. Toisaalta laajojen joukkojen kulttuurista valistamista ei saa unohtaa tänäkään päivänä. Vaikka länsimaissa lukutaidottomuus on kitketty pois, kansalta puuttuu kuitenkin oleellisia kulttuurisen ymmärtämisen taitoja. Nykypäivän taiteilija voisi tarttua valistustyöhön esimerkiksi kulttuurisen hegemonian näkyväksi tekemisen kautta tai ohjaamalla yleisöä ymmärtämään medialukutaidon ja jatkuvan kriittisyyden tarpeellisuutta.

“Arvostelukyky, kyky tehdä kriittisiä arvioita omasta maailmankatsomuksesta...”

Taiteella voi olettaa olevan muitakin tehtäviä kuin ainoastaan vallankumouksellisen tietoisuuden kehittäminen. Taiteilija voi esimerkiksi tuoda esiin taiteen ja kulttuurin historiaa jatkumona, hän voi tuottaa yleisölle arjesta poikkeavia elämyksiä ja kokemuksia, ilmaista yleisinhimillisiä tunteita, kommentoida median tapaa esittää elämää tai tallentaa historiallisia tapahtumia ja niin edelleen. Kuitenkin taiteen tehtävät paljastajana ja ylistäjänä voivat hyvinkin toimia ohjeistona myös nykyhetken taiteilijalle. Mao määrittelee paljastamisen ja ylistämisen näin:

> *“Kaikkien kansanjoukkoja vahingoittavien pimeiden voimien paljastaminen, kansanjoukkojen kaiken vallankumouksellisen toiminnan ylistäminen – sellainen on vallankumouksellisen kirjailijan ja vallankumouksellisen taiteilijan päätehtävä.”* (Mao 2005, 18.)

Maon taiteelta peräänkuuluttama paljastamisen tehtävä osoittautuu erityisen tarpeelliseksi juuri kulttuurillisen hegemonian rakentumisen kohdalla. Niin kuin Lenin toteaa pikkuporvarillisen individualismin uusiutumiskyvystä: “Miljoonien ja kymmenien miljoonien ihmisten tottumuksen voima on hyvin pelottava voima.” (Lenin 1975, 47.) Tottumus perustuu kulttuurisille toimintatavoille – kun näin on aina tehty, tämä vaikuttaa oikealta tavalta toimia.

> *“Vain sivistystason kohottaminen voi luoda kansalle uutta sivistyneistöä, joka on itsenäistynyt vallalla olevasta luokasta.”*

Antonio Gramsci esittää *Vankilavihkoissa* “terveen järjen ja yleensä vanhat maailmankatsomukset” korvaamaan pyrkivälle kulttuuriliikkeelle toimintamallin. Gramscilla “terve järki” tarkoittaa kansan tottumusta, ajattelu- ja toimintatapoja, joita arkielämässä toistetaan. Terveen järjen vastakohtana on arvostelukyky, kyky tehdä kriittisiä arvioita omasta maailmankatsomuksesta ja sen syntymiseen vaikuttaneesta yhteiskunnasta. (Gramsci 1979, 34-38.) Kyse on siis kulttuurillisesta hegemoniasta, yhteiskunnan kansalaiselleen asettamista ajattelutavoista ja niiden näkemisestä “terveenä järkenä”, oikeana ja jatkuvana mallina.

Vanhojen maailmankatsomusten korvaaminen vaatii Gramscin mukaan päättäväistä toimintaa:

“1) Herkeämättä milloinkaan, edes hetkeksi, on jatkettava omien perustelujen toistamista (muunnellen vain niiden sanallista muotoa):

toistaminen on kaikkein tehokkain kasvatuskeino, kun pyritään vaikuttamaan kansan ajatteluun. 2) On lakkaamatta työskenneltävä yhä useampien kansankerrosten sivistykselliseksi kohottamiseksi eli ominais-luonteen antamiseksi kansan muodottomalle ainekselle.” (Gramsci 1979, 54.)

“Voimmeko muuttaa esteettisen etäännyttämisen älylliseksi, poliittiseksi, tiedostavaksi kokemiseksi?”

Vain määrätietoinen toistaminen voi muuttaa maailmankuvaa, jota hallitseva luokka tyrkyttää taukoamatta kaiken median kautta. Vain sivistystason kohottaminen voi luoda kansalle uutta sivistyneistöä, joka on itsenäistynyt vallalla ole-vasta luokasta.

Vaikka Mao keskittyy puheis-saan lähes pelkästään taiteen sisältöjen erittelyyn, hän ei unohda, että taiteella on toinenkin puolensa, muoto. Kun Mao kirjoittaa, että taiteen arvioinnissa on käytettävä kahta eri kriteeriä – poliittista ja taiteellista – hän tarkoittaa, ettei muotoa saa jättää sisällön varjoon. Taitavasti tehty teos pystyy välittämään sisältönsä tehokkaasti. Sekä taantumuksellinen että edistyksellinen sanoma viettelee yleisön helpommin, kun se on puettu taiteellisen taituruuden kuoreen. Tämä toimii toisinkin päin: huonosti tehty propaganda ei pure tehokkaasti. Vallankumouksellinen taide ei saa keskittyä pelkkään sisältöön. (Mao 2005, 16.)

“Kun taiteilijasta tulee vallankumouksellinen, myös hänen taiteestaan tulee vähitellen vallankumouksellista.”

Taiteilija ja yleisö

Mao on yksiselitteinen arvioidessaan taiteilijan intentiota eli pyrkimyksiä. Taiteilijan syitä tehdä taidettaan ja niitä asioita, joita hän haluaa taiteessaan välittää, on arvioitava taiteen saavuttamien tulosten kautta:

> *"Ovatko tekijää ohjanneet oikeat ja hyvät vaikutteet, ts. mitkä ovat hänen vaikutteensa, sitä ei ole arvosteltava hänen julistustensa perusteella, vaan sen mukaan, miten hyödyllisiä hänen toimintansa (ennen muuta hänen teostensa) tulokset ovat laajoille yhteiskuntakerroksille."* (Mao 2005, 15-16.)

Taiteilijan tavoitteet ja pyrkimykset eivät Maon mukaan siis löydy teosten selityksistä tai taidesuuntien ohjelmanjulistuksista vaan ainoastaan itse taiteesta, teoksista, taiteilijan työn lopputuloksesta. Vain taiteilijan asenteiden, työn ja lopputulosten ykseys kertoo yleisölle taiteilijan todellisista pyrkimyksistä.

Voidaanko taiteilijan pyrkimyksiä kuitenkaan muuttaa? Voidaanko hyvän taiteen kriteereihin sisällyttää vallankumouksellisuus ja kansan tietoisuuden kohottaminen? Ja voiko taiteen yleisöjen tapaa kokea taidetta kääntää pois eskapismista eli todellisuuden pakenemisesta? Voimmeko muuttaa esteettisen etäännyttämisen älylliseksi, poliittiseksi, tiedostavaksi kokemiseksi?

Keinoksi taiteilijan pyrkimysten kehittämiseen Mao tarjoaa marxismi-leninismin opiskelua. Kun taiteilijasta tulee vallankumouksellinen, myös hänen taiteestaan tulee vähitellen vallankumouksellista. Tämä on pitkä prosessi, mutta taiteilijan velvollisuus on käydä se läpi, alusta loppuun:

> *"Kirjallisuutemme ja taiteemme työntekijät ovat velvolliset suoriutumaan tästä tehtävästä, astumaan*

> *toiselle maaperälle - - proletariaatin puolelle. Vain sillä tavalla voimme luoda kirjallisuuden ja taiteen, jotka todella palvelevat työläisiä, talonpoikia ja sotilaita, todella proletaarisen kirjallisuuden ja taiteen.”* (Mao 2005, 8.)

“Palveleminen” on Maon puheista toistuvasti esiin nouseva sana. Taiteen tehtävä on palvella työläisiä ja vallankumouksellisia, taiteen ei kuulu olla pakoa arjesta, sen ei pidä tarjoilla vallalla olevia ideologioita normaaleina eikä se saa olla puolueetonta, vailla luokkakantaista sisältöä. Yleisön tapa kokea taidetta muuttuu samalla kun itse taidekin muuttuu – kun taide ei ole samanlaista kuin ennen, eivät opitut kokemistavatkaan enää toimi. Proletaarinen taide kasvattaa proletaariseen kokemiseen.

Taiteen ja viihteen rajalla

Pohdittaessa hyvän taiteen kriteerejä ja taiteilijan pyrkimysten merkitystä taiteen statuksen saavuttamisessa kohdataan ongelma taiteen ja viihteen erottamisesta. Jos taiteen kriteerit asetetaan niin tiukoiksi kuin Mao ne puheissaan asettaa, on kaikkea taidenimityksen ulkopuolelle jäävää luovaa toimintaa nimitettävä jollakin toisella nimellä. Nykykulttuurissa tällainen toinen nimitys on viihde tai populaarikulttuuri.

Korkeataiteen teoreettinen erottaminen populaaritaiteesta tuli ajankohtaiseksi 1900-luvun aikana, kun haluttiin irrottaa korkeaa makua vaativa taide “alemman tason” taiteesta. Jaon perustana onkin se, millaiseen makuun taide vastaa, ei niinkään mikään konkreettinen ja silminnähtävä ero. (Novitz 2001, 35-36.)

Erottelusta “kehittyneeseen” ja “kehittymättömään” makuun seuraa helposti käsitys siitä, että korkeataide herättää jotakin hyvin syvällistä, merkittäviä tunteita ja ajatuksia, kun taas populaarin taiteen tehtäväksi riittää vanhojen tuttujen kaavojen kierrättäminen (Novitz 2001, 35-36). Osittain tämä vaikuttaisi olevan tottakin, sillä kulttuuriteollisuus helposti standardisoi tuotteensa myyntiin sopiviksi. Tekijät ajautuvat tekemään sitä, mikä sopii jakeluun. (Becker 1982, 128-129.) Toisaalta korkeataiteen tai viihteen edessä koettuja tunteita ja niiden merkityksellisyyttä on käytännössä vaikea erottaa toisistaan.

“Viihteen tarkoitus on olla taloudellisesti tuottavaa.”

Taiteen ja viihteen erotteluun ei riitäkään perusteeksi se, millaiseen makuun ne vastaavat tai millaisia kokemuksia ne yleisöissään herättävät. Taiteen ja viihteen erottelu kapitalistisessa yhteiskunnassa on yksiselitteinen: viihteen tarkoitus on olla taloudellisesti tuottavaa. Tämän vuoksi viihde on suunnattu joko kaikille tai pienelle mutta varakkaalle ihmisryhmälle. Kaupallisuutensa vuoksi viihde pyrkii

olemaan mahdollisimman kertakäyttöistä, jotta sen kulutus ei loppuisi. Samasta syystä viihdemaailma vastustaa muutosta. (Mäki 2001, 26.)

Antonio Gramsci määrittelee sivistyneistön tehtäväksi huolehtia, että joukot kannattavat ikäänkuin spontaanisti vallalla olevaa järjestelmää ja yhteiskunnassa vallitsevaa kulttuuria. Hän menee jopa niin pitkälle, että toteaa valtion hallinnon tuhoutuvan, ellei se ole kyennyt luomaan omaa sivistyneistöään pitämään hegemoniaa yllä. (Gramsci 1979, 119 & 130.) Tämä tekee kulttuurin luomisesta ja hegemonian ylläpitämisestä ehdottoman tärkeän osan vallankumousta.

Imperialistisen kulttuurin leviäminen maailmanlaajuiseksi yhtenäiskulttuuriksi, sen jatkuva kyky uusintaa itseään ja toistaa ylläpitämäänsä ideologiaa on osoittanut, millainen valta kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja jakeluun sisältyy. Kun vallalla olevalla luokalla on käytössään kulttuurin tuotantokoneistoja, jotka luovat edellytyksiä vallan ylläpitämiseen ja laajentamiseen, alkaa kansa pitää hallitsevan luokan ideologiaa itsestäänselvyytenä ja totena. Vain todellisella sosialistisen kulttuurin ja hegemonian rakentamisella sekä niiden jatkuvalla uusintamisella voidaan asettua vastustamaan kaikkialle ulottuvaa imperialistista viihde- ja uutiskoneistoa, jonka ideologinen kuristusote perustuu tauottomaan toistoon.

Raisa Jäntti

Kirjoittaja on filosofian maisteri, joka pohti pro gradu –tutkielmassaan (2006) taidemaailmaa historiallisesti rakentuneena ja muuttuvana järjestelmänä, jossa on omat hegemoniset toimintamallinsa.

Lähteet

Becker, Howard S. (1982) *Art Worlds.* USA: University of California Press.

Gramsci, Antonio (1979) Vankilavihkot. Valikoima. Helsinki: Kansankulttuuri oy.

Lenin, V. I. (1975) “Vasemmistolaisuus” lastentautina kommunismissa. Moskova: Kustannusliike Edistys.

Mao Zedong (2005) Kirjallisuuden ja taiteen kysymyksiä käsittelevässä neuvottelukokouksessa Jenanissa pidetyt puheet. Saatavana www-muodossa osoitteessa:

<http://www.sosialismi.net/kirjasto/muut/Mao%20Zedong%20-%20Kirjallisuuden%20ja%20taiteen%20kysymyksia.pdf >

Mäki, Teemu (2001) “Kuvien merkityksestä (6. versio).” Teoksessa: O. Kantokorpi & P. Rehor (toim.) Asennetta! Kiilan albumi 2001. Helsinki: Kiila ry, 6-31.

Novitz, David (2001) The Boundaries of Art. A Philosophical Inquiry into the Place of Art in Everyday Life. Revised and Enlarged Edition. New Zealand: Cybereditions Corporation.

SKP:n hajotuksen siemenet kylvettiin sodan jälkeen

SKP ajautui 1960-luvun aikana syvään sisäiseen hajaannukseen. Hajaannus johti liikkeen lopulliseen hajottamiseen 80-luvulla ja on aiheuttanut osaltaan nykyisen kommunistisen liikkeen alennustilan. Pyrittäessä ymmärtämään syitä, jotka ovat johtaneet puolueen alasajoon, on tutkittava niitä ratkaisuja joita SKP:n johto teki julkiseksi tulon aikaan syksyllä 1944 ja sen jälkeen. Seuraavassa artikkelissa käsittelen yleispiirteisesti vuosien 1944-48 tilannetta Suomen kommunistisessa liikkeessä. SKP:n johto teki ratkaisevan virhearvion porvarillisen valtion luonteesta ja porvariston luokkataistelutaktiikasta jo vuonna 1944 ja 1945. Virhearvion seurauksena SKP:tä ryhdyttiin rakentamaan joukkopuolueeksi ja SKDL määritettiin yleisvasemmistolaiseksi joukkojärjestöksi. Myöhemmin virheet avasivat tien kommunistisen liikkeen systemaattiselle hajotustyölle.

Kommunistit astuvat julkisuuteen

Kommunistit ja ylipäätään vasemmistolaiset olivat Suomessa 20-, 30- ja osin 40-luvuilla ankaran valtiollisen vainon kohteina fasistisen, tai vähintäänkin puolifasistisen terrorin oloissa. Toiminta oli maanalaista. Syksyllä 1944 Suomen solmittua välirauhan Neuvostoliiton kanssa pääsivät kommunistit vihdoin, lähes 30 vuotta kestäneen maanalaisuuden kauden jälkeen, aloittamaan julkisen toiminnan. SKP:n jäsenmäärä oli tuolloin eri lähteistä riippuen noin tuhannesta vajaaseen kahteen tuhanteen. Suurin osa jäsenistä oli

ollut varsinkin 1930-luvulla ja sotien aikaan vangittuna “valtiopetoksen valmistelusta” tai niin sanotussa turvasäilössä.

Vasemmistolaisella työväenliikkeellä ei ollut julkiseksi tulon aikaan käytännössä minkäänlaista valmista järjestörakennetta toiminnan organisoimiseksi. Toimitiloja, toimivaa puoluelehdistöä eikä kokemusta julkisesta toiminnasta ollut. Toiminta alkoi kuitenkin voimakkaan nousun myötä. Työläisten keskuudessa oli laaja sodan- ja fasisminvastainen mieliala. Kiinnostus järjestötoimintaa kohtaan sai ennennäkemättömät mittasuhteet.

Uudessa tilanteessa SKP:n oli tehtävä päätös siitä, miten toiminta uudessa tilanteessa organisoitaisiin. Jo pari viikkoa välirauhan solmimisen jälkeen pidettiin lokakuun 4. päivänä Helsingissä SKP:n puoluekonferenssi. Se käsitteli puoluetoiminnan organisoimiseen ja poliittiseen linjaan liittyviä kysymyksiä. Kokouksessa tehtiin historiallinen päätös SKP:n toiminnan aloittamisesta julkisena puolueena. Keskeisimmäksi tehtäväksi määriteltiin laajan demokraattisen ja fasisminvastaisen rintaman kokoaminen.

Keskustelu päälinjasta

Valittuun linjaan vaikutti oleellisesti se, että SKP oli ollut Kominternin toiminnassa tiiviisti mukana. Kominternin VII kongressin vuonna 1935 määritteli linjauksensa fasisminvastaisesta toiminnasta. Tuolloin nähtiin keskeiseksi kysymykseksi porvarillisen demokratian puolustaminen fasismin nousun estämiseksi. Tuossa kongressissa Kominternin puheenjohtaja **Georgi Dimitrov** määritteli kysymyksen seuraavasti:

> “*Nyt työtätekevien joukkojen täytyy joukossa kapitalistisia maita valita, ei demokratian ja proletariaatin diktatuurin välillä, vaan porvarillisen demokratian ja fasismin välillä*”.

Tähän näkemykseen yhtyi SKP:

> *"Me olemme porvarillisen demokratian vilpittömiä kannattajia, ei sen vuoksi, että se on parhain mahdollinen olotila maailmassa vaan sen vuoksi, että se on parhain saavutettavissa oleva mahdollinen tällä hetkellä. Nyt ei ole valittavana porvarillisen ja neuvostodemokratian vaan fasismin diktatuurin ja porvarillisen demokratian välillä"*, **Hertta Kuusinen** selvitti SKP:n arviota Kommunisti-lehdessä vuonna 1945 julkaistussa artikkelissa.

Varmasti fasismin lyöminen oli vuonna 1944 ja vielä 1945 kaikkein keskeisin kysymys, mutta tätä linjaa ei perusteiltaan oikaistu myöhemmin. Porvarillisen demokratian puolustaminen ja pyrkimys sen laajentamiseen vakiintui SKP:ssa vallitsevaksi päälinjaksi tosiasiassa jo vuonna 1944. Kominternin linja vastasi vuoden 1935 tilannetta. Vuonna 1945, toisen maailmansodan seurauksena fasismi oli jo pääasiallisesti lyöty. Tällöin ei kyseessä työväenliikkeen kannalta enää ollut puolustustaistelu, vaan olisi tullut siirtyä hyökkäykseen. Ensimmäiseksi tunnukseksi olisi pitänyt nostaa vaatimus työväenvallasta ja porvarillisen demokratian kukistamisesta sen lujittamisen sijaan.

"Varmasti fasismin lyöminen oli vuonna 1944 ja vielä 1945 keskeisin kysymys, mutta tätä linjaa ei oikaistu myöhemmin."

Kaaderipuolueesta joukkopuolueeksi

Lokakuun 1944 puoluekonferenssissa valittiin väliaikainen puoluetoimikunta johtamaan puoluetyötä. Puheenjohtajaksi valittiin

Aimo Aaltonen, pääsihteeriksi **Ville Pessi** ja muiksi jäseniksi muun muassa Hertta Kuusinen, **Matti Janhunen** ja **Paavo Kivikoski**. Syksyllä 1944 aloitettiin puolueen lehden *Kommunistin* julkaiseminen. Se ilmestyi kerran viikossa. Vuonna 1948 alettiin julkaista SKP:n äänenkannattajaa *Työkansan Sanomia* ja Kommunisti ilmestyi enää kerran kuussa teoreettisena julkaisuna.

SKP saatiin rekisteröityä 31.10.1944 ja puolueen jäsenmäärä lähti räjähdysmäiseen kasvuun. Puolueeseen liittyi ensimmäisen toimintavuoden aikana yli 20 000 jäsentä, ja 50 000:n raja ylitettiin vuonna 1948. Näin nopea jäsenmäärän kasvu selittyy yleisellä fasisminvastaisella mielipiteellä sekä sillä, että kriteerit jäsenyydelle asetettiin alusta lähtien alas. Aluksi SKP:ssä oli käytössä puolen vuoden koejäsenyys ja jokainen jäsenehdokas tarvitsi vähintään kaksi vanhempaa puoluejäsentä suosittelijakseen. Puolue lievensi jäsenyyskriteerejä nopeasti. SKP näki vaaraksi porvariston

TYÖVÄEN KESKUSMUSEO

Hertta Kuusinen oli eräs sotien jälkeisen SKP:n johtohahmoista .

pyrkimyksen eristää SKP. Huolissaan oltiin myös puolueen itsensä aiheuttamasta eristäytymisestä tiukkojen jäsenyysvaatimusten takia. Keskustelua käytiin kaaderi- ja joukkopuoluelinjasta.

> *“Puolueemme on muuttunut pienestä valittujen taistelijoiden puolueesta joukkopuolueeksi. Tämä kehityssuunta on oikea ja sitä on kuljettava edelleen. Jokaisella rehellisellä työläisellä, jokaisella kommunistisen puolueen periaatteet ja ohjelman omaksuneella omasta työstään elävällä Suomen kansalaisella on oikeus lukeutua sen jäseneksi*”: selvitti Hertta Kuusinen SKP:n johdon kannan Kommunisti-lehdessä 15–16/45.

Huomattavaa on, että tästä kysymyksestä on käyty keskustelua vallankumouksellisissa järjestöissä kautta aikain. SKP:n linja suhteessa jäsenyyteen poikkesi selvästi leniniläisestä periaatteesta. **Vladimir Lenin** on käsitellyt laajasti tätä kysymystä muun muassa teoksessaan “*Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin*”. Siinä hän tekee selkoa Venäjän Sosialidemokraattisen puolueen toisesta edustajakokouksesta, jossa puolue jakautui kahtia menshevikkeihin ja bolshevikkeihin. Yksi keskeinen kiistakysymys oli nimenomaan kysymys jäsenyyskriteereistä. Reformistinen siipi kannatti jäsenyyskriteereiden asettamista alas joukkojen vetämiseksi mukaan. Lenin puolusti voimakkaasti kaaderijärjestöperiaatetta yleisenä, ja käytännössä ainoana mahdollisena periaatteena kapitalismin oloissa.

Joukkojärjestöjä perustetaan

SKP näki syksyllä 1944, että todella laajaa fasisminvastaista ja demokraattista rintamaa ei voida rakentaa pelkästään kommunistisen puolueen varaan. Tarvittiin järjestöjä, joihin olisi helpompi liittyä kuin itse puolueeseen. Johtopäätöksenä perustettiin Suomen

Kansan Demokraattinen Liitto (SKDL) marraskuun 29. päivänä 1944.

SKDL perustettiin "*kaikkia kansalaispiirejä yhdistäväksi fasisminvastaiseksi järjestöksi*", joka "*ei ole mikään puolue, vaan fasisminvastainen blokki, liitto*", Ville Pessi kiteytti SKDL:n luonteen Kommunisti-lehdessä.

SKDL oli koko toimintansa ajan leimallisesti demokraattinen ja yleisvasemmistolainen järjestö. Vaihtoehdoksi esitettiin kommunistisia joukkojärjestöjä. Se linja hylättiin, jotta SKDL:n piiriin saataisiin vedettyä mahdollisimman laajat joukot.

SKDL saavutti nopeasti suosiota. Siihen liittyi parissa vuodessa yli 100 000 jäsentä. Myös lukuisia SDP:n vasemmistosiipeä edustaneita puoluejärjestöjä liittyi jäseniksi. SDP:n sodanaikainen oppositioryhmä "kuutoset" liittyivät alusta jäseniksi ja myöhemmin myös SDP:stä eronnut **Kedon** ryhmä sekä Sosialistinen yhtenäisyyspuolue. SKDL:n kautta SKP saavutti yhteyden laajoihin joukkoihin. Se veti kuitenkin mukaansa myös sellaista väkeä, joka ei alun alkujaankaan ollut valmis sitoutumaan kommunistiseen linjaan.

"*SKDL veti mukaansa myös sellaista väkeä, joka ei alun alkujaankaan ollut valmis sitoutumaan kommunistiseen linjaan.*"

Kansandemokraattisen liikkeen laajentamiseksi perustettiin myös nuoriso-, varhaisnuoriso- ja naisjärjestöt. Nuorisotoimintaa järjesti Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto (SDNL), varhaisnuorisotyötä Suomen Demokratian Pioneerien Liitto (SDPL) ja naistoimintaa Suomen Naisten Demokraattinen Liitto (SNDL). Myös nämä kasvoivat nopeasti jäsenmäärältään. Merkittävä fasisminvastainen joukkojärjestö oli Suomi-Neuvostoliitto Seura (SNS), joka niin ikään perustettiin loppuvuodesta 1944. Se keräsi joukkoja myös perinteisen vasemmiston ulkopuolelta.

TAMPEREEN MUSEOIDEN KUVA-ARKISTO

Suomen Kansan Demokraattisen Liiton vaalimainos Tampereen Koskipuistossa 1950-luvulla. Mainoksen rinnalle on Kokoomus tuonut oman kommenttinsa.

SKP teki alusta alkaen päätöksen esiintymisestä vaaleissa SKDL:n listoilla. SKP liittyi SKDL:n järjestöjäseneksi ja kaikki parlamentaarinen toiminta niin eduskunnassa, kuin kunnanvaltuustoissakin keskitettiin siihen. Vuoden 1945 eduskuntavaaleissa SKDL sai huomattavan vaalivoiton: 23,5 % äänistä ja 49 kansanedustajapaikkaa. Lisäksi SDP:stä loikkasi kaksi kansanedustajaa SKDL:n ryhmään. Näin eduskuntaryhmään kuului kaikkiaan 51 kansanedustajaa.

Reformismi nostaa päätään

SKDL oli perustamisestaan lähtien ainutlaatuinen järjestö. Yleisenä käytäntönä kommunistisessa liikkeessä on pidetty kommunististen joukkojärjestöjen (esim. nuoriso-, naisjärjestöjen) perustamista puolueen rinnalle. Kommunistiset joukkojärjestöt eroavat yleisvasemmistolaisista siinä, että ne tunnustavat toiminnassaan kommunistisen puolueen johtavan roolin. SKDL toimikin alkuvaiheessa pitkälti kommunistisen joukkojärjestön tavoin ja sen politiikka oli aluksi käytännössä yhtenevä SKP:n kanssa.

Pian kuitenkin kritiikki SKP:tä kohtaan alkoi voimistua sen sisällä.

SKDL nosti esiin tunnuksen "kansandemokratiasta". Myös SKP julisti, että "Tsekkoslovakian tie on Suomen tie". Monet Itä-Euroopan maat olivat siirtyneet sosialismin tielle näennäisen rauhanomaisesti toisen maailmansodan seurauksena ja laajan kansanrintaman turvin. Suomen tilanne sodan jälkeen oli kuitenkin erilainen. Tosiasiassa objektiiviset edellytykset vallankumouksellis-demokraattisen kansanrintaman muodostamiselle Suomessa puuttuivat. Ajatus

"Ajatus kansandemokratiasta Suomen tienä oli puhtaasti reformistinen."

kansandemokratiasta Suomen tienä olikin puhtaasti reformistinen. Myöhemmin kansandemokratia korvattiin “monopolien vastaisen rintaman” tunnuksella, linjan pysyessä olennaisilta osin samana.

Siinä missä Itä-Euroopan maissa porvarillinen valtiokoneisto oli käytännössä murskattu, se oli Suomessa sodassa koetusta tappiosta huolimatta vahva. Porvaristolla oli edelleen armeija ja muut väkivaltakoneistot käsissään. Porvariston väkivaltakoneisto näytti työväestölle todelliset kasvonsa jo 1940-luvun lopulla Arabian- ja Kemin lakoissa, sekä yleislakon aikaan 1956, jolloin työläisiä vastaan käytettiin avointa väkivaltaa. Niiden seurauksena kymmeniä työläisiä asetettiin syytteisiin ja tuomittiin vankeuteen mm. kapinan lietsomisesta.

SKP astuu hallitusvastuuseen

Valitun linjan mukaisesti SKP osallistui syksystä 1944 alkaen niin sanottuun **Paasikiven** väliaikaiseen hallitukseen, jossa SKP:llä oli yksi ministeri. Vuodesta 1945 lähtien ja vaalivoittonsa siivittämänä SKP osallistui SDP:n ja Maalaisliiton muodostamaan hallitukseen neljällä ministerillä. Se sai vuonna 1946 peräti kuusi ministerinsalkkua Paasikiven siirryttyä pääministerin paikalta presidentiksi.

Hallitukseen osallistumista perusteltiin juuri fasisminvastaisen kansanrintaman muodostamisella, mutta itse hallituksilla ei ollut kuitenkaan fasisminvastaista ohjelmaa. Lisäksi kaikissa muissa puolueissa SKP:tä lukuun ottamatta oli entisiä sotapolitiikan kannattajia. SKP:n hyväksyminen hallitukseen on nähtävä porvariston ja erityisesti Paasikiven taholta taitavaksi taktikoinniksi. Avoimesta 1930 -luvun terrorista siirryttiin joustavasti “kuoliaaksi syleilyn”

“Avoimesta 1930-luvun terrorista siirryttiin ‘kuoliaaksi syleilyn’ taktiikkaan.”

taktiikkaan. Hallitus ei suorittanut työväestön kannalta mitään merkittäviä uudistuksia, eikä se niihin edes pyrkinyt. Koko hallituspolitiikka sai työväestön suunnalta osakseen runsaasti kritiikkiä.

Kylmä sota alkaa

Toisen maailmansodan jälkeen porvaristo suhtautui kommunistien toimintaan suvaitsevaisesti, pakostakin. Tultaessa 1940-luvun lopulle oltiin ajautumassa kohti ns. kylmää sotaa ja kansainvälisen tilanteen kärjistymistä. Porvariston suhtautuminen kommunisteihin muuttui jyrkästi. Hallitseva luokka muutti joustavasti luokkataistelutaktiikkaansa. Tämä tapahtui myös Suomessa.

EMBASSY OF FINLAND, WASHINTON

Juho Kusti Paasikivi.

SKP osallistui Paasikiven väliaikaiseen hallitukseen.

Vuonna 1948 järjestettiin kommunistien vastainen provokaatio, jonka seurauksena kommunisteja syytettiin vallankaappauksen valmistelusta. Huhtikuussa 1948 armeija ja poliisivoimat julistettiin hälytystilaan vallankaappauksen varalta. Tätä provokaatiota **Tuure Lehén** käsittelee teoksessaan "*Vallankaappaushölmöily 1948*". Provokaation tarkoituksena oli lietsoa yleistä antikommunistista mielialaa ja valmistella heinäkuun 1948 eduskuntavaaleja. Provokaation ja epäonnistuneen hallituspolitiikan seurauksena vuoden 1948 vaaleissa SKDL menettikin kannatustaan kansanedustajien määrän pudotessa 49:stä 38:aan. Myös vuoden 1947 kunnallisvaaleissa SKDL oli saanut vain 20 % äänistä ja oli kärsinyt näin vaalitappion.

> *"Porvariston diktatuuri oli luokkadiktatuuria sodan jälkeenkin."*

Myös ammattiliitoissa kommunisteja vastaan hyökättiin voimakkaasti ja SDP sai vuoteen 1948 mennessä vallattua merkittäviä asemia SAK:ssa. Se käytti härskejä ja kaiken järjestödemokratian vastaisia menetelmiä. Useissa tapauksissa SDP turvautui käräjäoikeuden ja poliisin apuun heittääkseen kommunistit ulos ammattiliittojen johtopaikoilta. Näistä ammattiliitoissa käydyistä taisteluista on hyvän aikalaiskuvauksen antanut **Veikko Porkkala** omaelämänkerrallisessa teoksessaan "*Puuseppä työväenluokan palvelijana*". Porkkala toimi ennen sotia ja sodan jälkeen paitsi SKP:ssa, myös Puutyöväenliiton johdossa. Myöhemmin hänet valittiin kansainvälisen rakennus- ja puutyöväenliiton pääsihteeriksi.

> *"Hälytyskellojen olisi pitänyt soida SKP:ssä viimeistään 1940-luvun lopulla."*

Porvariston kaksoistaktiikka

SKP:n johto huumaantui liikkeen voimakkaan kehityksen imussa parlamentaarisista saavutuksista. Se omaksui porvariston taktikoinnin seurauksena reformistisen päälinjan ja laiminlöi kommunistisen puolueen tärkeimmän tehtävän; valmistautumisen valtiollisen vallan valtaamiseen ja proletariaatin diktatuurin perustamiseen. SKP ei ole julkiseksi tulon jälkeen koskaan vakavasti käsitellyt kysymystä vallankumouksen konkreettisista muodoista ja edellytyksistä. Kysymystä on väistelty ja käsitelty puolinaisesti koska “se ei ole kuulu päiväjärjestykseen”.

SKP:n johto ei osannut nähdä porvariston taktiikan muutosta. Kyseessä oli nimenomaan taktiikan muutos. Porvaristo vastasi kommunismin muodostamaan uhkaan muuttamalla aiemman avoimen fasismin ja sorron liberaaliksi myönnytyspolitiikaksi. Tämä loi SKP:n johdolle harhakuvitelman sellaisista laadullisista muutoksista kapitalismissa, jotka mahdollistaisivat “rauhanomaisen siirtymisen sosialismiin kansanvaltaista tietä”. Rauhanomainen siirtyminen sosialismiin on tietysti jokaisen kommunistin toivomus, mutta jos siitä tulee opinkappale ja perustava lähtökohta, ei olla enää tekemisissä kommunistisen, vaan revisionistisen ja opportunistisen politiikan kanssa.

> *“SKP laiminlöi kommunistisen puolueen tärkeimmän tehtävän – valmistautumisen valtiollisen vallan valtaamiseen ja proletariaatin diktatuurin perustamiseen.”*

Todellisuudessa porvariston diktatuuri oli luokkadiktatuuria sodan jälkeenkin. Porvariston myönnytyspolitiikkaan voidaan vastata vain asettamalla sitä vastaan selkeä tunnus työväenvallasta.

Sitä ei kuitenkaan tehty, vaan pyrittiin sosialismin tielle parlamentaarista tietä kansanrintaman turvin. Vaikka porvaristo kiristi otettaan 1940-luvun lopulla, ei perusteellista uudelleenarviota tehty.

SKP:n kokemukset osoittavat, että porvariston liberaali myönnytystaktiikka on liikkeen kannalta lopulta vähintään yhtä vaarallista kuin avoin terrori. Se on hajottanut työväenliikettä liikettä jopa enemmän synnyttäen opportunismia. *"Opportunistit ovat hajottaneet työväenliikettä enemmän kuin kaikki taantumushallitukset yhteensä"*, Lenin toteaa opportunismista.

Tämä ei tarkoita sitä, että avoin terrori olisi jotenkin toivottavaa, vaan sitä, että myös myönnytystaktiikkaa vastaan tulee osata varautua.

Yleisvasemmistolaisuus muuttuu rasitteeksi

SKDL:n määrittäminen yleisvasemmistolaiseksi joukkojärjestöksi ja toiminnan jatkaminen tällä linjalla oli vakava virhe. Linja aiheutti väistämättä porvarillisessa yhteiskunnassa kommunismille vihamielisten ainesten tulon mukaan. Hälytyskellojen olisi pitänyt soida SKP:ssä viimeistään 1940- luvun loppupuolella porvariston aloittaessa avoimet hyökkäykset työväenliikettä vastaan. Lopulta ainoa oikea ratkaisu olisi ollut SKDL:n lakkauttaminen ja kommunististen joukkojärjestöjen perustaminen 1940-luvun lopulla. Fasismin vaara oli tuolloin selvästi torjuttu, eikä perusteita yleisvasemmistolaisen toiminnan ylläpitämiselle kommunistisen puolueen näkökulmasta enää ollut. Eittämätön tosiasia on, että SKDL:ää käytettiin myöhemmin kommunistisen liikkeen hajottamiseen.

"Varsinainen hyökkäys SKP:tä vastaan alkoi 60-luvulla 'vasemmistososialistien' toimesta."

Merkittävä virhe oli vuonna 1956 tehty päätös lakkauttaa SKP:n äänenkannattaja *Työkansan sanomat* sekä SKDL:n *Vapaa sana* ja yhdistää ne *Kansan uutisiksi*. Myöhemmin tämä mahdollisti puoluevastaisen toiminnan ja haittasi SKP:n toimintaa pitkään. Varsinainen hyökkäys SKP:tä vastaan alkoi 60-luvulla juuri Kansan uutisten ja SKDL:ssä toimineiden “vasemmistososialistien” toimesta. Tällöin SKP:llä ei ollut omaa foorumia, jolla se olisi voinut käydä ideologista taistelua marxilais-leniniläisen linjan puolesta.

Joukkopuoluelinja ajaa hajaannukseen

Tarkasteltaessa kommunistisen liikkeen hajotusta ja myös nykyisiä ongelmia ei voida sivuuttaa sodan jälkeen tehtyjä virheitä. Alasajoon johtanut kehitys sai alkunsa jo vuonna 1944 valitusta virheellisestä linjasta, jota ei missään vaiheessa oikaistu. Suomessa ajauduttiin tilanteeseen, jossa kommunistien parlamentti- ja joukkotoimintaa koordinoi yleisvasemmistolainen järjestö. Se ei ollut sitoutunut kommunistiseen linjaan, ja ainoa kommunistinen joukkojärjestö oli puolue itse!

Ensimmäinen ja perustava virhe oli suunnata puolue joukkopuolueeksi. Kymmenien tuhansien jäsenten liittyminen muutamassa vuodessa SKP:hen aiheutti väistämättä puolueen teoreettisen ja ideologisen tason romahtamisen. Puolue laiminlöi karkeasti myös jäsenten ideologisen kasvatuksen ja systemaattisen opintotoiminnan. Joukkoja olisi pitänyt ohjata kommunistisiin joukkojärjestöihin, mutta sellaisia ei ollut. Kommunistisen puolueen tulee olla *joukkojen puolue*, joka on jatkuvassa yhteydessä joukkoihin ja vastaa niiden tarpeisiin. Se on kuitenkin eri asia kuin *joukkopuolue*.

“Kommunistisen puolueen tulee olla joukkojen puolue. Se on kuitenkin eri asia kuin joukkopuolue.”

Kommunistisella puolueella voi toki olla paljonkin jäseniä, mutta sen on ehdottomasti edustettava työväenluokan kaikkein tietoisinta ja taistelutahtoisinta osaa. Laatua ei voi korvata määrällä. SKP tosiasiallisesti hylkäsi ensitöikseen julkiseksi tulon myötä leniniläiset puolueperiaatteet. Joukkopuoluelinja avasi ovet ennen pitkää myös röyhkeän avoimille puoluevastaisille aineksille. SKP:n hajottaminen kertoo tästä omaa karua kieltään.

"Laatua ei voi korvata määrällä."

EMBASSY OF FINLAND, WASHINTON

SKDL ja SKP sen puitteissa keskittyi toimimaan lähinnä parlamentaarisesti. Reformismi nosti päätään ja leniniläiset puolueperiaatteet hylättiin heti julkisen toiminnan alettua.

Saavutukset eivät kestäneet

SKP ja SKDL saivat sodan jälkeen ajettua läpi monia työväestön ja vähävaraisen kansaosan kannalta myönteisiä uudistuksia. Kuitenkin kommunistisen liikkeen alasajon jälkeen porvaristo on mitätöinyt viimeisten parin vuosikymmenen aikana valtaosan näistä saavutuksista. Työväestö elää tänä päivänä jatkuvassa massatyöttömyyden ja epävarmuuden puristuksessa, olivat aiemmat saavutukset millaisia hyvänsä.

“Työväestö elää tänä päivänä jatkuvassa massatyöttömyyden ja epävarmuuden puristuksessa, olivat aiemmat saavutukset millaisia hyvänsä.”

On tietysti annettava tunnustus saavutetuille voitoille, mutta rehellisyyden nimissä on tunnustettava myös omat virheet. Jos tehtyjä virheitä ei analysoida oikein, tullaan niitä varmasti toistamaan. Myös onnistumiset tulee analysoida, ja ottaa niistä oppia. On väärin pitää kommunistisen liikkeen hajotusta “sattumien summana” tai ulkoisista tekijöistä johtuvana. Aikaa puolueen hajotuksesta on kulunut jo sen verran, että kiihkottoman ja avoimen keskustelun tulisi jo olla mahdollista. Varsinkin nuoremman polven tovereilla on paljon avoimia

“Jos virheitä ei analysoida oikein, tullaan niitä varmasti toistamaan.”

kysymyksiä, joihin liikkeellä on velvollisuus vastata. Vastausten löytäminen, vaikka se joskus tekisi kipeääkin, on välttämätöntä liikkeen rakentamiseksi uudelleen vahvaksi.

Petri Toikkanen

Kirjallisuutta

SKP: *Kommunisti*. Lehden vuosikerrat 1944 ja 1945

Lehen Tuure: *Vallankaappaushölmöily 1948*. Kansankulttuuri. 1972. Pori.

Lenin: *Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin*. Valitut teokset osa 2. Moskova. 1976

Porkkala Veikko: *Puuseppä työväenluokan palvelijana*. WSOY. 1999. Juva.

Sirolan kirjeopisto: *SKP:n historian pääpiirteet*. 1951. Helsinki

Kommentti: Kohti tulevia haasteita

Samat kysymykset, jotka puhuttivat kommunistista liikettä 1944, koskettavat meitä tänäänkin; kysymys puolueen luonteesta ja liittolaispolitiikasta. Näkökulma ja haasteet ovat tietysti erilaisia. Jotain yhteistäkin löytyy. Ennen kaikkea meidän on otettava aiemmista virheistä oppia.

Ihmiset eivät tänä päivänä ryntää suurin joukoin jäseniksi kommunistiseen puolueeseen. Puolueen rakentaminen joukkopuolueena on edelleen virhe. Joukkopuoluelinja vääristää johtavan periaatteen, demokraattisen sentralismin, byrokraattiseksi sentralismiksi. Tällöin ovat erillään pieni johtava aktiivijoukko ja laaja jäsenjoukko, joka on enemmän tai vähemmän passiivinen. Puolueen päätökset eivät herää eloon, kun jäsenistöltä ei edellytetä niiden tuntemista saati aktiivista toteuttamista.

Puoluedemokratia voi toteutua ainoastaan silloin, kun puolueen jäsenet osallistuvat jatkuvasti ja aktiivisesti puolueen toimintaan. Demokratia vaatii toteutuakseen aina aktiivista osallistumista ja avointa keskustelua. Kaaderipuoluekeskustelussa keskiössä on nimenomaan kysymys puoluedemokratiasta.

“Kaaderipuoluekeskustelussa on kysymys puoluedemokratiasta.”

Sentralismia voimme toteuttaa byrokraattisessa ja passiivisessakin puolueessa. Mutta todellinen puoluedemokratia syntyy ainoastaan aktiivijäsenten puolueessa, siis kaaderipuolueessa. Edes kaaderipuolue ei tietenkään vaadi keneltäkään yli-inhimillisiä ponnistuksia, vaan oikeaa asennetta puoluetta ja toimintaa kohtaan. Vaadimme asennetta niin johdolta, kuin jäseniltäkin.

Kommunistisen puolueen on ehdottoman tärkeää pitää huolta jäsenistönsä kouluttamisesta. Täytyy luoda systemaattinen koulutusjärjestelmä kaadereiden kouluttamiseen. Puolueen jäseneksi tulee hyväksyä ainoastaan sellaiset toverit, jotka ovat valmiita käytännössä osallistumaan puoluetyöhön.

> *“Demokratia vaatii toteutuakseen aina aktiivista osallistumista ja avointa keskustelua.”*

Kun aktiivisuutta ei edellytetä, viedään tosiasiassa pohja puolueen johtamiselta. Emme saa konkreettista kuvaa todellisesta taisteluvoimasta tai joukkoyhteyksistä, jos puolue uinuu passiivisuuden unessa. Jäsenten johtamisen sijasta puoluejohto laatii julkilausumia ja ohjelmajulistuksia toisensa perään ja jää toivomaan, että ne aiheuttavat vastakaikua työväenluokassa.

On täysin virheellistä kuvitella kaaderipuoluelinjan tarkoittavan omahyväistä eristäytymistä joukoista. Ei kaaderipuolue ole “aina oikeassa olevien” eristäytynyt joukko. Kaaderipuolue elää, pitää huolta jäsenistään ja on yhteydessä joukkoihin.

Kaaderit, siis aktiiviset puolueen jäsenet, ovat etujoukko (kaaderisto) työväenluokkaan nähden. Kaadereiden ei tule olla etujoukko puolueen passiivijäseniin nähden. Tällainen ajatus ja tilanne on täysin nurinkurinen. Kaadereiden tulee johtaa työväenluokka taisteluun, ei suinkaan yrittää herätellä passiivisia jäseniä maksamaan edes jäsenmaksunsa puolueen lehden tilaamisesta puhumattakaan.

Jos aktiivijäsenten aika kuluu passiivijäsenten paimentamiseen, ei toimivia joukkoyhteyksiä saada edes luotua,

saati kehitettyä. Paimentamistahan joukkopuoluelinja käytännössä tarkoittaa; on kahdenlaisia jäseniä. On kaadereita ja sitten on "tavallisia jäseniä". Lisäksi kaikenlainen opportunismi ja poliittinen luoviminen saavat helposti jalansijaa passiivisen jäsenkunnan tietoisuuden ollessa mitä on.

Tällä hetkellä kommunistisen liikkeen kannalta keskeisin kysymys ei ole kysymys liittolaispolitiikasta. Toki kysymykset liittolaissuhteista ovat aina esillä, mutta silti tärkein kysymys on kommunistisen liikkeen nostaminen uskottavaksi ja taistelukykyiseksi toimijaksi.

Liikkeen nostaminen ei onnistu ilman perusteellista uudelleenarviota päälinjasta, puolueperiaatteista ja strategiasta. Aika näyttää ollaanko siihen vihdoin valmiita, vai pitääkö kommunistisen liikkeen vielä jatkaa heikkouden tilassa rypemistä. Mitään merkittäviä objektiivisia syitä alennustilaan ei ole.

Mikko Kivipuro

VALLANKUMOUS NYT

Nepal: Alppiruusukumous ja sen välittömät seuraukset

Jäänmurtajan numerossa 2/05 ennakoitiin Nepalin sisällissodan etenevän pian ratkaisutaisteluihinsa. Huhtikuussa 2006 näin viimein kävi, kun Nepalin kuninkaan oli luovuttava vallastaan viikkoja kestäneiden joukkoprotestien seurauksena. Huhtikuun 22. päivänä kuningas Gyanendra lupasi tv- ja radiopuheessaan luovuttaa maan toimeenpanovallan Nepalin kansalle. Liike ei tyytynyt tähän epämääräiseen myönnytykseen, ja mielenosoitukset jatkuivat. Pian kuningas taipui ja lupasi palauttaa vallan parlamentille ja kutsua sen koolle. Heinäkuussa imperialistit vaativat aseistariisuntaa ja tilanne kiristyi uudelleen. Alppiruusukumoukseksi nimetyn mullistuksen lopulliset seuraukset ovat vielä ratkaisematta.

Kuningas **Gyanendra** lakkautti Nepalin parlamentin jo vuonna 2002 julistaessaan poikkeustilan maolaississien kukistamiseksi. Sissejä ei kuitenkaan nujerrettu, vaan kuninkaan sortotoimien lisääntyessä he saivat lisää tukijoita.

Viime vuoden helmikuussa kuningas otti vallan itselleen parlamentin lisäksi myös hallitukselta ja kiristi poikkeustilaa entisestään.

Parlamentaariset puolueet muodostivat tämän takia liittouman maolaisten kanssa kuninkaan syrjäyttämiseksi. Myös Intia ja USA vetäytyivät vähitellen tukemasta kuningasta, ja ainoastaan Kiina jatkoi aselähetyksiä Nepalin armeijalle.

Vuosi 2006 alkoi kumouksellisissa merkeissä. Parlamentaariset puolueet boikotoivat alkuvuoden paikallisvaaleja yhdessä maolaisten kanssa. Vaalien jälkeen käynnistettiin laaja koko maan kattava yleislakko. Yleislakon yhteydessä Nepalin pääkaupungin Katmandun kadut täyttyivät mielenosoittajista. Kaksi viikkoa kestänyt yleislakko ja mielenosoitukset kärjistyivät 16. huhtikuuta alkaneella viikolla, kun kuningas julisti ulkonaliikkumiskiellon.

Valta vaihtuu, vaikka hallitus yrittää jarruttaa

Ulkonaliikkumiskiellosta huolimatta satojatuhansia mielenosoittajia kerääntyi kaduille päivittäin. Poliisi ja turvallisuusjoukot yrittivät turhaan tukahduttaa kapinaa väkivalloin. Yhteensä kuninkaan joukkojen tulituksessa ja pahoinpitelyissä mielenosoitusten aikana kuoli 14 ihmistä ja satoja loukkaantui.

Kuningas luopui viimein vallasta kansainvälisten diplomaattien kehotuksesta. Oli selvää, että levottomuudet johtaisivat joka tapauksessa kuninkaan vallasta syöksemiseen. Nepalin taloudesta huolehtivat länsimaat ja Intia alkoivat pelätä, että vallanvaihdos tässä vaiheessa väen voimin tarkoittaisi Nepalin vallankumouksellisille vieläkin suurempaa voittoa.

FAKTAA NEPALISTA

Pääkaupunki:	Kathmandu
Pinta-ala:	140 800 m^2
Väestö:	Asukasluku 25 900 000. Noin kuudesosa väestöstä asuu kaupungeissa. Väestö koostuu kolmesta suuresta ryhmästä: indoarjalaiset, tiibetinburmalaiset ja Nepalin alkuperäisväestö, joka puolestaan koostuu useasta pienemmästä ryhmästä. Hinduja Nepalin asukkaista on reilu 80%, buddhalaisia noin 11%, muslimeja 4% ja loput muita uskontokuntia sekä uskonnottomia.
Talous:	Maatalous on elinkeinona yli 80%:lla väestöstä, bruttokansantuotteesta se tekee 40%. Toiset 40 % BKT:sta tulee palveluista ja loput 20 % teollisuudesta. Teollisuus työllistää vain noin 5 % nepalilaisista.

Rauhanneuvottelut alkavat

USA ja Intia asettivat parlamentaarisille puolueille vaatimuksen syrjäyttää maolaiset. Ilman sodan jatkamista ne eivät siihen pystyisi, koska kuninkaan luopuessa vallasta maolaiset hallitsivat noin 80 prosenttia Nepalin maapinta-alasta. Sodan jatkaminen ei ollut parlamentaaristen puolueiden etujen mukaista, joten ne aloittivat maolaisten kanssa uuden rauhanprosessin.

Maolaiset lopettivat lakonaikaisen Katmandun saarron keskiviikkona 26. huhtikuuta. Seuraavana päivänä he aloittivat tulitauon, kun hallituksen vastanimetty pääministeri **Giriya Prasad Koirala** lupasi järjestää perustuslakia säätävän kokouksen vaalit.

Toukokuun alussa hallituskin julisti tulitauon ja päätti lopettaa maolaisten luokittelun terroristeiksi. Hallitus lupasi myös vapauttaa kaikki vangitut maolaiset, joita oli kymmenen vuotta kestäneen kansansodan aikana kertynyt tuhansia. Tämä käynnisti ensimmäiset rauhanneuvottelut Nepalin hallituksen ja maolaisten välillä vuoden 2003 jälkeen.

Rauhanneuvotteluja käytiin maolaisten ja hallituksen välillä useaan otteeseen. Lopulta kesäkuun aikana neuvotteluissa päästiin tuloksiin. Hallituspuolueet ja maolaiset sitoutuivat 25-kohtaiseen ohjelmaan sodan lopettamisesta. Maolaiset saivat myös edustajansa maan väliaikaiseen seitsemän puolueen hallitukseen ja vanha parlamentti päätettiin hajottaa. Myös perustuslakia säätävä kokous päätettiin kutsua koolle valtiomuodon muuttamiseksi.

Neuvottelujen tulokset olivat selkeitä myönnytyksiä sisseille. Kuitenkin myös maolaiset myöntyivät muun muassa luovuttamaan valloitetuilla alueilla ylemmiltä luokilta pakkolunastettua omaisuutta ja rakennuksia, sekä lopettamaan kansan tuomioistuinten toiminnan.

“Vielä ennen alppiruusukumousta maolaiset oli leimattu terroristeiksi.”

Maolaiset astuvat esiin

Rauhanneuvottelujen alettua maolaiset astuivat ensimmäistä kertaa kunnolla julkisuuteen. Noin 25 vuotta maanalaisesti toiminut Nepalin Kommunistisen puolueen (maolainen) (CPN(M)) puheenjohtaja **Prachanda** antoi toukokuun aikana useampia haastatteluja suurmedioille, esimerkiksi BBC:lle. Maolaiset pitivät toinen kesäkuuta Katmandussa ensimmäisen joukkokokouksensa, jossa puhuivat lähes kaikki maolaisten merkittävät johtajat. Tilaisuuteen osallistui 250 000-300 000 ihmistä. Näillä tapahtumilla on ollut valtavan suuri poliittinen merkitys, koska vielä ennen alppiruusukumousta maolaiset oli leimattu terroristeiksi, joiden kaikenlainen tukeminen oli ankarasti kiellettyä.

Maolaisten Kathmandussa toinen kesäkuuta pitämä kansanjuhla kokosi satoja tuhansia ihmisiä juhlimaan kuninkaan syrjäyttämistä. Kuvat on ottanut Nayantara-taiteilijanimellä valokuvaava nepalilainen.

Imperialistit kiristävät vaatimuksia aseistariisunnasta

> *“Nepalissa on tällä hetkellä edelleenkin kaksi armeijaa, maolaisten johtama kansanarmeija ja hallituksen armeija.”*

Vaikka rauhanneuvotteluissa alkuun päästiinkin jonkinlaiseen yksimielisyyteen, on Nepalin poliittinen tilanne jälleen kiristymässä aseistariisuntakysymyksen ympärille. Nepalissa on tällä hetkellä edelleenkin kaksi armeijaa: maolaisten johtama kansanarmeija ja hallituksen armeija.

Maolaiset esittivät jo kesäkuussa, että he ovat valmiita yhdistämään sissiarmeijansa osaksi Nepalin virallista armeijaa. Rauhanneuvotteluissa asiasta ei päästy yksimielisyyteen, joten hallitus pyysi salaa YK:lta apua maolaisten aseistariisumiseksi. Tämän paljastuttua 25. heinäkuuta, CPN(M) ilmoitti välittömästi kieltäytyvänsä ehdottomasti yksipuolisesta aseistariisunnasta.

> *“Neuvottelujen tulokset olivat selkeitä myönnytyksiä sisseille.”*

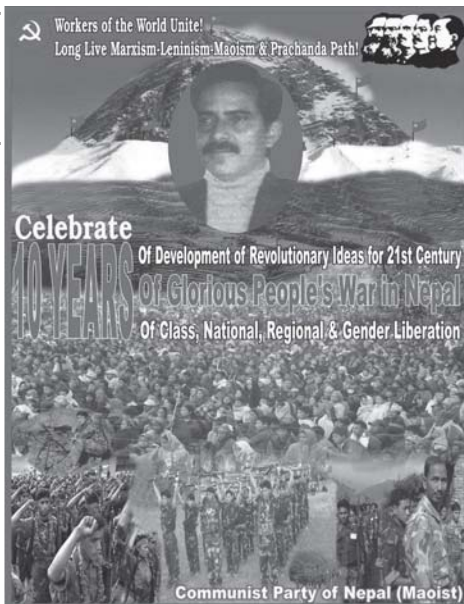
Aseistariisuntavaatimus on selvästi imperialistien tuella suunniteltu yritys säilyttää Nepalin nykyinen järjestelmä. Jos maolaiset saisivat jalansijaa Nepalin armeijassa, sen käyttäminen hallitsevan luokan ja suuryhtiöiden etuoikeuksien ajamiseen hankaloituisi huomattavasti. Maolaiset ovat saaneet kansanjoukoilta merkittävää tukea poliittisille vaatimuksilleen. Nepalin saattaminen edes parlamentaariseenkin demokratiaan voisi tarkoittaa vallankumouksellisia uudistuksia.

Intia ja muut pistävät lusikkaansa soppaan

Nepalin talouselämää hallitseva Intia ei ole tyytynyt seuraamaan sivusta naapurimaansa vallankumouksellista tilannetta. Se on alkanut valmistautumaan mahdolliseen interventioon siirtämällä armeijansa joukkoja Nepalin vastaiselle rajalle heinäkuun aikana. Myös pienet fasismiin ja nationalismiin suuntautuneet nepalilaiset ryhmittymät ovat alkaneet suunnitella aseellista toimintaa kommunisteja ja maolaisia vastaan.

“Aseistariisumisvaatimus on imperialistien tuella suunniteltu yritys säilyttää Nepalin nykyinen järjestelmä.”

Nämä seikat huomioon ottaen CPN(M):n kielteinen kanta aseistariisuntaan on sinänsä itsestään selvä. Ilman maolaisten johtamaa kansanarmeijaa ei olisi mitään takeita politiikan suunnan muutoksesta ja kansanvallasta Nepalissa.

NEPALIN KOMMUNISTINEN PUOLUE (MAOLAINEN)

Nepalin kommunistisen puolueen (maolainen) juliste kymmenen vuotta käydyn menestyksellisen vallankumoustaistelun kunniaksi.

Vallankumous voimistuu

Maolainen liike on alppiruusukumouksen jälkeen voimistunut sekä poliittisesti että sotilaallisesti. Se on saanut lisää aseita muun muassa Intiassa olevilta tukijoiltaan. Yllättäen myös Nepalin kuningasvaltaa pisimpään tukenut Kiina on hiljattain aloittanut neuvottelut maolaisten kanssa. Ilmeisesti Kiina näkee, ettei se voi enää estää maolaisten pääsemistä valtaan.

> *"Kiina näkee, ettei se voi enää estää maolaisten pääsemistä valtaan."*

Joka tapauksessa on ilmeistä, ettei CPN(M) aio jättää poliittisia muutoksia Nepalissa pelkästään vanhan hallituksen lupausten varaan.

Petri Toikkanen

Lähteet

Helsingin Sanomat (kevään ja kesän Nepal-uutisointi)
http://english.ohmynews.com/
http://www.newsblaze.com/
http://www.nepalnews.com/
http://www.rwor.org/
http://www.blog.com.np/united-we-blog/
http://samudaya.org/

Jäänmurtajan toimitus toivottaa lukijoilleen hyvää syksyä!

Seuraava Jäänmurtaja-lehti tippuu postilaatikkoon 1.12. Kirjoittajat huomio! Seuraavassa lehdessä mahdollisesti julkaistavien kirjoitusten on oltava perillä viimeistään 24.10.

Uutta lehteä odotellessanne voitte vierailla Internet-sivuillamme osoitteessa:

Lehden voit tilata oheisella lomakkeella.

Lomakkeella voit liittyä myös Marxilais-leniniläinen yhteiskuntatieteen seura ry:n jäseneksi.

Katso seuran säännöt ja lue teesimme kotisivuiltamme www.mlys.net.

Jäänmurtajan tilaus

Haluan tilata Jäänmurtajan:

☐ irtonumeron nro._____(esim. 1/05) hintaan 5 euroa.

☐ neljä numeroa alkaen numerosta _____(esim. 1/05) hintaan 20 euroa.

☐ Haluan liittyä MLYS ry:n jäseneksi hintaan 30 euroa. Jäsenyyteen sisältyy vuoden Jäänmurtaja lehdet.

Nimi:
Katuosoite:
Postinumero:
Postitoimipaikka:

Vapaaehtoisesti täytettävät tiedot

Puhelinnumero:
Sähköpostiosoite:
Ikä: ☐ **15-30 v** ☐ **31-60 v** ☐ **60+**

Lähetä tilauksesi suljetussa kirjekuoressa osoitteeseen:

MLYS / Jäänmurtaja
PL 73
40101 JYVÄSKYLÄ

Leikkaa tästä

Lähetä tilauksesi suljetussa kirjekuoressa osoitteeseen:

MLYS / Jäänmurtaja
PL 73
40101 JYVÄSKYLÄ

Leikkaa tästä

Ryhdy tilaajaksi!

Postiosoite:

MLYS / Jäänmurtaja
Postilokero 73
40101 Jyväskylä

tai internetissä:

tilaukset@mlys.net